

VNO-NCW Rijnland

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Inleiding

In Regio Holland Rijnland werken **ondernemersverenigingen** binnen de Koepel VNO-NCW Bedrijfsleven Rijnland nauw samen aan een **goed en aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat**. Vanuit die samenwerking en onze betrokkenheid bij de plannen

van de regio en gemeenten praten en **denken** wij als ondernemers en inwoners van deze prachtige regio **graag mee** over de toekomst van onze eigen woon-, werk- en leefomgeving.

Wij vragen in dit manifest specifiek aandacht voor:

1. **De behoefte aan ruimte** van bedrijven en het belang van de plek van werk.
2. **De bereikbaarheid van de regio**, de knel- en knooppunten en de vele grote infraprojecten in het kader van de enorme vervangings- en renovatieopgave.
3. **De krapte op de arbeidsmarkt** en een goede aansluiting tussen het bedrijfsleven en het onderwijs.
4. **Onze regionale economie**, de samenwerkingsverbanden en gewenste investeringen.

5. Een weerbare samenleving en een weerbaar bedrijfsleven.

Waar de afgelopen jaren regionaal strategieën en beleid zijn ontwikkeld op het gebied van ruimte (ROA), energie (RES) en mobiliteit (RSM) is het nu de tijd van uitvoering en het realiseren van concrete projecten. De aanleg en uitbreiding van nieuwe en bestaande bedrijventerreinen, wegen, het energienet en windmolens gaat niet vanzelf en komt om verschillende redenen niet van de grond.

1 Ruimte voor Bedrijven

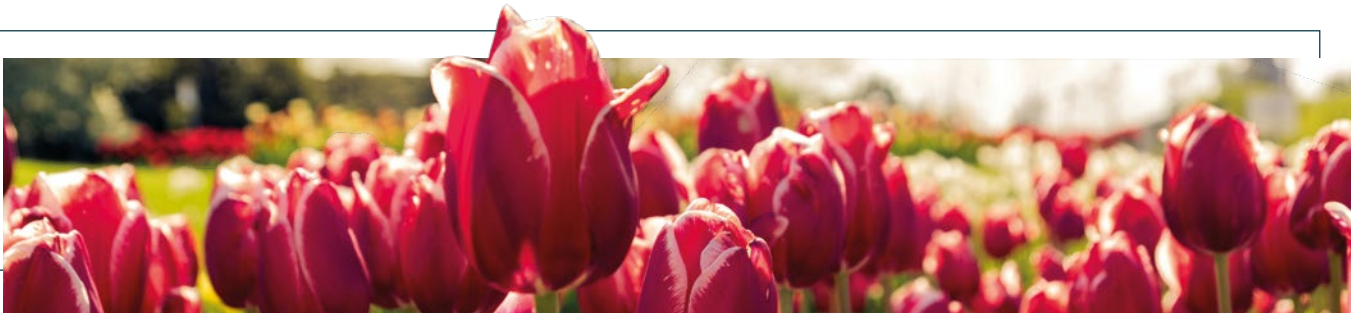
- In de Leidse regio hebben ondernemers zich constructief opgesteld en vol ingezet op compensatie van ruimte die verloren gaat door transformatie. Het resultaat is tot heden echter teleurstellend. De transformatie van bedrijventerreinen gaat door, terwijl het realiseren van vervangende ruimte niet goed lukt.
- De Ruimtelijke Ontwikkelingsmaatschappij (ROM-B) moet helpen bij het creëren van schuifruimte en de transformatie en herontwikkeling van bestaande bedrijventerreinen, maar dit kan niet zonder tegelijk nieuwe ruimte te creëren.
- Het bedrijfsleven zet vol in op de ontwikkeling van de Barrepolder tot bedrijventerrein. Deze ruimte voor bedrijven moet plek bieden aan bedrijven die willen uitbreiden en aan de uitbreiding van Heineken. Het belang is groot en wij roepen de verschillende overheden op om samen te werken en deze kans te benutten.
- In Kaag en Braassem pleiten ondernemers voor de aanleg van Bedrijvenpark A4 i.p.v. de aanleg van een bedrijventerrein op locatie Veenderveld 2. De voorkeurslocatie van het bedrijfsleven is veel gemakkelijker te realiseren, kent een betere ontsluiting en de natuurwaarde van Veenderveld 2 is groter dan de locatie voor Bedrijvenpark A4. Gemeente, regio en provincie zouden de handen ineen moeten slaan om deze ontwikkeling mogelijk te maken.
- In Nieuwkoop pleiten de ondernemers voor het uitbreiden van de bedrijventerreinen De Olm, Bovenland en Schoterhoek. Uit de inventarisatie blijkt dat er nu al een tekort is van 28 ha aan ruimte voor bedrijven.
- In de Bollenstreek is de ruimte schaars en zijn er onvoldoende plannen om nieuwe ruimte voor bedrijven te creëren.
- Netcongestie speelt het bedrijfsleven parten. Bedrijven die willen uitbreiden en/of verduurzamen krijgen nu geen grotere aansluiting. Ook nieuwe bedrijven die zich willen vestigen in onze regio lopen tegen deze problemen aan. Tot 2035 worden er geen nieuwe bedrijven meer aangesloten op het elektriciteitsnet in deze regio. Initiatieven als de Actieagenda Energiesysteem en Netcongestie en de Taskforce Netcongestie moeten worden doorgezet om

samen meer ruimte te maken voor bedrijvigheid en mobiliteit.

- Benut bedrijventerreinen als hotspots voor innovatie, verduurzaming en energy hubs.

2 Mobiliteit en bereikbaarheid

- De bereikbaarheid in de regio vraagt om investeringen en mobiliteitsmaatregelen in uitbreiding van infrastructuur voor het wegverkeer, op het spoor, hoogwaardig openbaar vervoer en de fiets.
- Voor personenmobiliteit zijn investeringen in hoogwaardig openbaar vervoer en goede fietsverbindingen essentieel om een volwaardig vervoersmiddel te zijn voor woon-werkverkeer. Dit vraagt om uitvoering van de Mobiliteitsvisie van de Regio Holland Rijnland.
- Het onderhoud aan de A44 vormt de komende jaren een grote uitdaging en zal naast files en afsluitingen ook tot extra hinder veroorzaken op het onderliggende wegennet. De ingrepen zijn noodzakelijk, maar tijdens de werkzaamheden moeten alternatieven worden gevonden die het bedrijfsleven zo min mogelijk schade toebrengen. Goede communicatie en hinderbeperkende maatregelen zijn daarbij essentieel.
- De verbreding van de A4 staat al jaren stil en moet met spoed weer worden opgestart. Wij verwachten van de Regio Holland Rijnland dat zij zich in blijven zetten voor dit project richting het Rijk.
- De Corbulotunnel is een groot succes. Wij vragen aandacht voor de toegenomen drukte op de N11. Extra reden om het kruispunt bij Heineken aan te pakken en de Bodegravenboog aan te leggen. Dit is ook van belang voor de doorstroming en verkeersveiligheid op de A12.
- De verbreding van de N206 (Tjalmaweg) is gerealiseerd en de HOV-busverbinding wordt operationeel. In de toekomst zou het bedrijfsleven graag deze HOV-verbinding willen door ontwikkelen tot een lightrail verbinding. Dit is essentieel voor het vestigingsklimaat en de kennisclusters op het Leiden Bio Science Park, Unmanned Valley en de Space Campus.

- Het OV-knooppunt Leiden en de verbouwing van het station Leiden Centraal is van belang. De regio moet vol achter de MIRT-verkenning gaan staan, zodat Leiden vervolgens ook de regio kan bedienen als het centrale OV-knooppunt voor de aansluiting van de oost-westverbindingen richting Rijn- en Veenstreek en Duin- en Bollenstreek.
- Het versterken van de OV-verbinding tussen Leiden en Alphen aan den Rijn verdient meer prioriteit. Het bedrijfsleven is blij met de aangekondigde investering van 34 miljoen euro op het traject Leiden-Utrecht (LUBB). Ook het realiseren van een R-net verbinding van de Uithoornlijn naar Alphen aan den Rijn via Nieuwkoop is zeer wenselijk.
- Er zijn de afgelopen jaren stappen gezet richting de (noordelijke) ontsluiting van de Bollenstreek. Het is tijd om definitief een knoop door te hakken over het tracé.
- Ook een goede ontsluiting vanuit Nieuwkoop in oostelijke richting via de N201 is noodzakelijk.

3 Onderwijs en Arbeidsmarkt

- De start van het Regionale Werkcentrum is belangrijk voor een betere aansluiting tussen werkzoekenden en werkgevers. Werkgeversdienstverlening verdient meer aandacht. Uiteindelijk worden de banen gerealiseerd door ondernemers.
- Betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is van belang. Focus daarbij op krapte sectoren zoals de bouw, techniek, ICT en zorg. Daarnaast zullen de sleuteltechnologieën zoals genoemd in het Koersdocument Economie van belang zijn en sterk groeien. Ook dit levert een extra vraag op naar goed opgeleide werknemers. Duurzame werkgelegenheid en economische groei gaan hand in hand en dragen bij aan de brede welvaart ons de Regio Holland Rijnland.
- De behoefte aan betaalbare woningen voor starters en werknemers met een (v)mbo-opleiding blijft de komende jaren groot. Zonder deze praktisch geschoolden worden veel bedrijven enorm beperkt in hun mogelijkheden om te ondernemen en te groeien.

4 Regionale Economie & Samenwerking

- Met de Regionale Investeringsagenda (RIA) Holland Rijnland zijn er concrete projecten afgesproken die een belangrijke bijdrage moeten leveren aan het ondernemers- en vestigingsklimaat in de regio; zoals de Regio Deal Sierteelt en het versterken en verbinden van de Kennis- en Innovatie-as. Het is zaak om deze projecten van onderzoek naar uitvoering te krijgen. Het bedrijfsleven is graag nauw betrokken bij deze projecten.
- De oprichting van Key Region Leiden is een geweldige kans om d.m.v. de drie innovatie kennisclusters en sleutel technologieën (ruimtevaarttechnologie, autonoom bewegende (drone) technologie en bio science) in te zetten op een sterk ondernemers- en vestigingsklimaat. Aansluiting van het brede mkb is essentieel voor het verdienvermogen en brede welvaart van de regio. Juist vanwege het versterken en betrekken van het mkb zou het bedrijfsleven graag deze samenwerking – op termijn – uit willen breiden met Alphen aan den Rijn.
- Ook de ROM-B zoals deze nu binnen Key Region Leiden wordt opgestart zien wij graag uitbreiden op schaalniveau van de hele Regio Holland Rijnland.

5 Strategische Autonomie en Weerbaarheid

- Een weerbaar Nederland vraagt ook een sterke economie en een weerbaar bedrijfsleven. Ook wij voelen de invloed van de toenemende internationale spanning op de lokale economie. Bij de lokale bedreigingen en de te nemen maatregelen zijn ondernemers essentieel voor het goed blijven functioneren van samenlevingen en gemeenten.
- In Regio Holland Rijnland kunnen we een belangrijke bijdrage leveren aan het weerbaarder maken van onze economie en samenleving. Door in te zetten op unmanned systems, space tech en bioscience, maar ook op quantum en digitalisering en digitale weerbaarheid en de nieuwe kansen die daaruit ontstaan. De regio is uitstekend gepositioneerd om een prominente rol te spelen in de strategische autonomie van Nederland en Europa. De Regio Holland Rijnland biedt verschillende focusgebieden van dual-use technologieën waar zowel industrie als de kennisinstellingen toonaangevend in zijn en belangrijke bijdragen kunnen leveren aan de inzet van Defensie.
- De gemeenten hebben daarin richting het bedrijfsleven een onmisbare rol als voorlichter, facilitator en als afnemer. Sluit aan bij de landelijke informatiecampagne die begin 2026 van start gaat voor het bedrijfsleven en benut bestaande netwerken zoals het Platform Veilig Ondernemen (PVO) om het brede mkb te bereiken. En inventariseer samen met de Veiligheidsregio welke bedrijven de hulpdiensten zouden kunnen ondersteunen in crisissituaties. Het bedrijfsleven beschikt over mensen, materieel en kennis om dit te doen.

6 Gemeenteraadsverkiezingen 18 maart 2026

- Na de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 vragen wij de onderhandelende partijen om de coalitie- en collegeakkoorden aandacht te hebben voor de regionale samenwerking en economie. De lokale vertaling van de afspraken die zijn gemaakt op Regio Holland Rijnland niveau is essentieel: hoe concreter, hoe beter.
- Betrek als lokaal bestuur en lokale politiek de eigen lokale ondernemersvereniging. Zij weten wat er lokaal speelt én kijken daarbij verder dan de eigen gemeentegrens. Want onze economie houdt niet op bij de gemeentegrens.

